

Del llibre **“SABINA SPILREIN forgotten Pioneer of Psychoanalysis”**

(C.10, Unpublishef letters p.221)

ADDENDA 2003

“...Al març d'aquest any vaig començar la meva discussió després de la projecció del film d'Elisabeth Marton, “El meu nom és Sabina Spielrein” (2002), en la reunió setmanal de la Societat Psicoanalítica de Nova York demanant als membres de l'audiència una votació de tempteig sobre la qüestió: ¿quants de vostès creuen que Spielrein i Jung varen consumir una relació sexual i quants no.

Aproximadament la meitat van votar pel sí i l'altra meitat van votar en contra. Si bé no és rigorosament científic, aquest resultat apunta a un fet psicològic tossut: si bé veure per creure, el creient també està veient, la gent tendeix a creure el que li dicten les seves pròpies emocions, projeccions i transferències. Les novetats presentades en el meu capítol d'aquest llibre suggereixen el veredict de non liquet (= no és clar), i, si més no, generen un dubte raonable sobre la naturalesa sexual de la relació d'Spielrein i Jung. El nostre judici hauria de ser guiat pel que els protagonistes mai es cansaven d'afirmar-se a si mateixos: que no hi ha sexe. En l'anàlisi final la pregunta és si creiem en el seu testimoni o no. Jo trio creure i no per pudor, sinó perquè en aquells dies la gent va veure les relacions pre-maritals sexuals, especialment pel que s'aplica a Spielrein, de forma diferent a com es fa avui, a més, perquè el desig sexual no consumat era encara més commovedor i més romàntic que el sexe consumat. No obstant això, el mite de l'explotació sexual ha mort dur, el subministrament de material sensacional per a una sèrie d'obres de teatre o produccions i un sens fi d'articles a la premsa popular i revistes professionals.

Hi ha una faceta més en aquesta història que fins ara ha passat desapercebuda (Lothane 2003). Mentre Spilrein somiava amb casar-se amb Jung i amb el seu nen, Jung no tenia cap intenció d'abandonar la seva dona, va tenir fills, i va declarar a Spielrein la seva necessitat de romàntiques aventures extramaritals, aliment per la seva creativitat. Així, Jung es va enfrontar a una elecció: (a) ja sigui veure l'eipsodi Spielrein com la seva relació extramarital, acceptable per a alguns, però objectable als altres per raons legals, morals o religioses, però llavors un problema emotiu del seu compte i potser requeridor d'una anàlisi terapèutica, que, com Freud, mai es va dur a terme, o (b) per definir la seva relació amb Spielrein com mala conducta, una creuar fronteres, una violació de l'ètica psicoanalítica, per abús sexual, en el context de la teràpia en curs, tot i que per Spielrein estava clar que la teràpia es va acabar amb la seva baixa com a pacient intern a Burghólzli, mentre que Jung continués equívoCAT sobre la seva condició de pacient.

Mentre Jung presenta aquests dos aspectes de Freud, és a dir, com ell mateix pateix tendències polígames, un signe de conflictes intrapsíquics i interpersonals en el matrimoni, ell sempre va preferir parlar de la relació en les seves cartes a Freud, abans i després de la identificació de Spielrein pel seu nom, com un problema de Spielrein, com pacient seu en teràpia, no com el seu problema o conflicte personal

Evidentment, era més fàcil per a ell per donar la culpa a Spielrein, fins i tot admetre un error terapèutic, que no pas patologia personal, i aquesta estratègia podria estar motivada per l'orgull. Freud va seguir la cosa, actuant alhora divertit i paternal, i oferir en última instància,

asuport tant a Spielrein com a Jung. També s'especula que aquest biaix en l'elecció de Jung i de Freud va donar un benefici inesperat: va permetre a Freud inventar un nou nom amb el qual exorcitzar els dimonis de complicacions eròtiques en teràpia: contratransferència, la contrapartida de la transferència del pacient.

Inclinar la balança a favor del mite de creuar les fronteres de la transferència / contratransferència també ha produït beneficis a un bon nombre d'oradors i audiències entre els vius. Alguns analistes, per exemple, per exemple Johannes Cremerius i altres, han trobat aquí la oportunitat de donar curs a una justa indignació davant la suposada transgressió de Jung, potser una defensa entre els analistes que han experimentat o bé aquestes temptacions o han cedit a elles. El mite també ha inspirat una important literatura feminista, especialment en Alemanya, en la qual Spielrein es presenta com una víctima d'abús sexual per part de Jung, sempre el seductor del mal, que ha exercit l'indegut poder masculí sobre la suposada desventurada i indefensa dona. Fins i tot si un anés a dubtar de la veracitat de les garanties d' Spielrein a la seva mare de que no hi havia sexe, no hi ha cap raó per dubtar de la força de caràcter d' Spielrein, que és igual o fins i tot més gran que a la força del de Jung, o per desconfiar d'ella quan va afirmar que tant ella com Jung són igualment responsables. No, no era Sabina Spielrein víctima de Jung, ni ell una víctima de la seva seducció. Respectaven mútuament la força de l'un i de l'altre, valoraven la seva inclinació mutua, l'amor i l'amistat, i la estimulació intel·lectual que es donaven l'un per l'altre. Com a resultat d'això, varen llegar sobre nosaltres una sèrie d'idees fonamentals: el mètode de tractament de pacients amb trastorns psicòtics, el paper de l'agressió i del patiment masoquista en les relacions d'amor, el costat femení de l'home i el costat masculí de la dona, i per part d' Spielrein, contribucions originals en el camp emergent de la psicanàlisi d'infants.

Diversos autors també han especulat àmpliament sobre el presumpte masoquisme d' Spielrein com la causa del seu ésser un altre tipus de víctima: l'estada en camins perillosos, en lloc d'unir-se a la seguretat d'estar amb els seus parents a Moscú (incloent a la seva neboda ja famosa, la difunta Menikha Isakovna Spielrein), per permetre a si mateixa ser assassinada, juntament amb les seves dues filles, en el massacre de la població jueva, el 1942, a la sinagoga Zmeiov als afores de Rostov, després que la ciutat va ser recuperada per l'invasor alemany. Es podria igualment especular i atribuir masoquisme a Freud per no sortir de Viena en aquell temps, si no fos per l'enorme rescat de la seva fugida a Londres, que va ser pagat als nazis per la princesa Marie Bonaparte. Jo crec que el masoquisme de Spielrein tampoc no ha estat demostrat: molt poca gent sabia el que els nazis, tenien preparat per els Jueus. En la clínica psicoanalítica, així com en la Aplicada, s'ha de prestar atenció a les circumstàncies històriques abans d'afanyar-se a interpretar. Aquesta precaució ha guiat no només el meu intent de comprendre els motius i accions de Sabina Spielrein i Carl Gustav Jung, sinó també el meu propòsit de rehabilitar-los."

(Zvi Lotane MD, Clinical Associate Professor of Psychiatry, at Mount Sinai-NY University School of Medicine)